

FIȘA DISCIPLINEI
anul universitar 2020-2021

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Artă sacră
1.5. Ciclul de studii	NIVEL LICENȚĂ
1.6. Programul de studii	Predare în limba română Curs - Atelier- Seminar - Laborator la zi - cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Arta scrisului și miniatura Disciplina de specialitate		2.2. Cod disciplină	OLR3030			
2.3. Titularul activității de curs	lect. Univ. Dr. Marius Dan GHENESCU						
2.4. Titularul activității de seminar	lect. Univ. Dr. Marius Dan GHENESCU						
2.5. Anul de studiu	III	2.6. Semestrul	1	2.7. Tipul de evaluare :	VP	2.8. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după suport de curs, bibliografie și notițe					5
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
• Examinări					3
• Activități practice de atelier					60
Total ore activități individuale					108
3.7 Total ore studiu individual					108
3.8 Total ore din planul de învățământ					42
3.9 Total ore pe semestru					150
3.10 Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. De curriculum	Nu este cazul
4.2. De competențe	Aptitudini artistice plastice

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului	<i>Sală de atelier, Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio, Sală dotată cu tablă, sală de lectură, săli de muzeu, spații ecleziiale</i>
5.2. De desfășurarea a seminarului/laboratorului	<i>Sală de atelier, Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio, Sală dotată cu tablă, sală de lectură, săli de muzeu, spații ecleziiale</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Cadrul istoric și artistic al apariției și evoluției artei miniaturii</p> <p>C1.1. Artă scrisului și miniatura în compoziții plastice</p> <p>C2. Cele mai vechi manuscrise în contextul artei sacre și al istoriei universale</p> <p>C2.1. Analizarea elementelor compoziționale ale manuscriselor: frontispicii, inițiale, frize, ornamente, caractere ale scrisului</p> <p>C3. Expunerea cadrului geo-politic și religios în analiza diferitelor contexte ale compozițiilor artei miniaturii.</p> <p>C3.1. Impactul curenților artistice în diferitele spații culturale</p> <p>C3.2. Prezentarea tehnicii, a procedeelelor și a conceptelor plastice ale artiștilor din diferite perioade</p> <p>C3.3 Studii comparative și interpretări</p> <p>C3.4. Aplicabilitatea artei scrisului și a miniaturii în arta vizuală și arta sacră</p> <p>C3.5. Flexibilitatea de a se adapta atât registrului pictural cât și decorativ, iconografic</p> <p>C3.6. Capacitatea de a diferenția doctrina de bază a fiecărei zone în parte din punct de vedere plastic</p> <p>C4. Capacitatea de a realiza o sintetizare a unei abordări anume din compozițiilor artei miniaturii</p> <p>C5. Capacitatea de a realiza replici după cele mai reprezentative manuscrise miniate</p>
Competențe transversale	- CT1. Dobândirea unei conștiințe artistice asumate în creație

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	La finalul cursului studenții vor cunoaște curențele artistice și conceptele care au stat la baza apariției și evoluției artei scrisului și a miniaturii
7.2 Obiectivele specifice	7.2.1. În urma participării efective studenții vor percepe cadrul istoric/geografic/artistic al apariției artei scrisului și a miniaturii

	<p>7.2.2. Noile noțiuni vor permite studenților să identifice caracteristicile fiecărui manuscris miniat din diferite perioade istorice</p> <p>7.2.3. Cunoașterea tehnicii, a procedeeelor și a conceptelor plastice ale artiștilor din diferite perioade va constitui primul pas spre înțelegerea practică a artei scrisului și a miniaturii</p> <p>7.2.4. Dezvoltarea capacității de a realiza o sintetizare a unei abordări anume din compozițiilor artei scrisului și a miniaturii</p> <p>7.2.5. Înțelegerea practică a artei scrisului și a miniaturii îl constituie și capacitatea de a realiza replici după manuscrisele miniaturate vechi</p> <p>7.2.6. În urma participării efective cunoaște curentele artistice și conceptele care au stat la baza apariției - evoluției artei scrisului și a miniaturii</p> <p>7.2.7. Ultimul și cel mai important pas îl constituie <i>capacitatea de a dobândi acea conștiință artistică asumată în creație</i></p>
--	---

8. Conținuturi

8.1. Curs: <i>Manuscrisul - Studii aprofundate</i>	Metode de predare	Observații
1. <i>Manuscrisul de tradiție răsăriteană și apuseană-extensie ilustrație de carte laică</i> 1.1. Fixarea cunoștințelor prin imagini 1.2. Bibliografie și documentare individuală	Prelegere Videoprojector Bibliotecă Calculator	1 oră fizică Curs teoretic
2. Prezentarea materialului documentar 2.1. Referate la temă 2.2. Schițe 2.3. Selectarea celor mai reprezentative schițe în vederea pregătirii pentru studiul aprofundat	Prelegere Materiale didactice imprimare	1 oră fizică Curs teoretic
3. Aplicații practice: Realizarea compoziției utilizând mai multe tipuri de suport	Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	1 oră fizică Atelier
3. Aplicații practice: Realizarea compoziției utilizând mai multe tipuri de suport	Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	1 oră fizică Atelier
3. Aplicații practice: Realizarea compoziției utilizând mai multe tipuri de suport	Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	1 oră fizică Atelier

3. Aplicații practice: Realizarea compoziției utilizând mai multe tipuri de suport	Prelegere Materiale didactice imprimate Intervenții practice	1 oră fizică Atelier
3. Aplicații practice: Realizarea compoziției utilizând mai multe tipuri de suport	Prelegere Materiale didactice imprimate Intervenții practice	1 oră fizică Atelier
3. Aplicații practice: Realizarea compoziției utilizând mai multe tipuri de suport	Prelegere Materiale didactice imprimate Intervenții practice	1 oră fizică Atelier
3. Aplicații practice: Realizarea compoziției utilizând mai multe tipuri de suport	Prelegere Materiale didactice imprimate Intervenții practice	1 oră fizică Atelier
3. Aplicații practice: Realizarea compoziției utilizând mai multe tipuri de suport	Prelegere Materiale didactice imprimate Intervenții practice	1 oră fizică Atelier
3. Aplicații practice: Realizarea compoziției utilizând mai multe tipuri de suport	Prelegere Materiale didactice imprimate Intervenții practice	1 oră fizică Atelier
3. Aplicații practice: Realizarea compoziției utilizând mai multe tipuri de suport	Prelegere Materiale didactice imprimate Intervenții practice	1 oră fizică Atelier
3. Aplicații practice: Realizarea compoziției utilizând mai multe tipuri de suport	Prelegere Materiale didactice imprimate Intervenții practice	1 oră fizică Atelier
14. Evaluare finală	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică Atelier
8.2 Seminar		
1. Bibliografie și documentare individuală	Dialog, dezbateri Schite Eboșe	2 ore fizice Susținere teoretică
2. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimate Intervenții practice	2 ore fizice Susținere teoretică

3. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Laborator
4. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Laborator
5. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Laborator
6. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Laborator
7. Bibliografie și documentare individuală	Dialog, dezbateri Schite Eboșe	2 ore fizice Laborator
8. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Laborator
9. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Laborator
10. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Laborator
11. Bibliografie și documentare individuală	Dialog, dezbateri Schite Eboșe	2 ore fizice Laborator
12. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Laborator

13. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Laborator
14. Evaluare	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice Laborator

9. BIBLIOGRAFIE GENERALĂ:

- Ailicăi, Cornel, *Introducere în gramatica limbajului vizual*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1982.
- Andreescu, Ana, *Arta cărții. Cartea Românească Veche 1508-1700*, Editura Capitel, București, 2006.
- Buluță, Gheorghe, *Manuscrise miniaturate și ornate românești în colecții din Austria*, Editura Meridiane, București, 1990
- Fingernagel, Andreas; Gastgeber, Christian, *The most beautiful Bibles*, Österreichische Nationalbibliothek, Editura Taschen, Vienna, 2008.
- Popescu-Vîlcea, G., *Un manuscris al Voievodului Ieremia Movilă*, Editura Meridiane, București, 1984.
- Popescu-Vîlcea, G., *Miniatura românească*, Editura Meridiane, București, 1981.
- Tugearu, Liliana, *Miniatura și ornamentul manuscriselor din colecția de artă medievală românească*, Volumul I: *Manuscrise bizantine și grecești medievale târzii*, Muzeul Național de Artă al României-catalog, București, 1996.
- Barbu, Daniel, *Manuscrise bizantine în colecții din România*, Editura Meridiane, București, 1984.
- Baggley, John, *Icoanele și semnificația lor duhovnicească. Porți spre veșnicie*, traducere de Ioana și Florin Caragiu, Editura Σοφία, București, 2004.
- Bell, Julian, *Oglinda Lumii. O nouă Istorie a Artei*, traducători: Bogdan Lepădatu, Tania Șiperco, Adrian Buz și Valentin Sălăgeanu, Editura Vellant, București, 2007.
- Besançon, Alain, *Imaginea interzisă. Istoria intelectuală a iconoclasmului de la Platon la Kandinski*, Editura Humanitas, București, 1994.
- Biblia sau Sfânta Scriptură Ediție jubiliară a Sfântului Sinod*, tipărită cu binecuvântarea și prefața Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001.
- Botez, Adriana Crainic, *Istoria Artelor Plastice Antichitatea și evul mediu*, volumul I, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996.
- Boghiu, Sofian, Arhim., *Chipul Mântuitorului în iconografie*, Editura Bizantină, București, 2001.
- Bunge, Gabriel, Ieromonah, *Icoana Sfintei Treimi a Cuviosului Andrei Rubliov*, traducere și cuvânt înainte de diac. Ioan Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 1996.

- Cartianu, Virginia; Dene, Viorica, *Miniatura medievală în Anglia*, Editura Meridiane, Sibiu, 1980.
- Florenski, Pavel, *Iconostasul*, Editura Anastasia, București, 1994.
- Grabar, André, *Le premier art crétien*, Editura Gallimand, Paris, 1986.
- Grabar, André, *Les voies de la creation en iconographie cretienne*, Editura Flamarion, Paris, 1979.
- Gramatopol, Mihai, *Curente și sinteze. Portretul roman în România*, Editura Meridiane, București, 1985.
- Lazarev, V., *Istoria Artei Bizantine*, Volumele I - III, Editura Meridiane, București, 1980.
- Nimigeanu, Viorel, *Pictura bisericilor ortodoxe din Transilvania în secolul XX*, Editura Palimpsest, București, 2010.
- Ozolin, Nikolai, *Iconografia ortodoxă a Cincizecimii*, Editura Patmos, București, 2002.
- Papaioannou, Kostas, *La Peinture Byzantine et Russe Recontre*, Paris, 1965.
- Pavel, Amelia, *Desenul românesc în prima jumătate a secolului XX*, Editura Meridiane, București, 1984.
- Portrete ale Fecioarei*, traducere de Hodorg Ana-Maria, Editura Aquila'93, Oradea, 2006.
- Quenot, Michel, *Nevoia de icoană. De vorbă cu meșterul iconar Pavel Busalaev*, traducere de Măriuca și Adrian Alexandrescu, Editura Σοφία, București, 2006.
- Quenot, Michel, *Icoana Fereastră spre absolut*, Editura Enciclopedică, București, 1993.
- Quenot, Michel, *Învierea și Icoana*, Editura Cristiana, București, 1999.
- Quenot, Michel, *Sfidările icoanei. O altă viziune asupra lumii*, traducere de Dora Mezdrea, Editura Σοφία, București, 2004.
- Sendler, Egon, *Icoana chipul nevăzutului*, traducere de Ioana Caragiu, Florin Caragiu și monahia Ilie Doișița Teodosia, Editura Σοφία, București, 2005.
- Ștefănescu, I., D., *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Editura Meridiane, București, 1973.
- Tarabukin, Nikolai, M., *Sensul icoanei*, traducere de Vladimir Bulat, Editura Σοφία, București, 2008.
- Teodor, Damian, *Implicațiile intelectuale ale teologiei icoanei*, Editura Eicon, Cluj-Napoca, 2003.
- Tristan, Friédérick, *Primele imagini creștine de la simbol la icoană, secolele II-IV*, Editura Meridiane, București, 2002.
- Uspensky, Leonid, Vladimir Lossky, *Călăuziri în lumea icoane*, Editura Sofia, București, 2004.

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Curs - Atelier- Seminar-Laborator

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 metode de evaluare	11.3 Pondere din nota finală
11.4 Curs	Verificare pe parcurs	<i>Evaluare frontală pe baza lucrărilor realizate de student</i>	10
	<i>Evaluare finală</i>	<i>Evaluarea lucrărilor practice elaborate</i>	60%
11.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	<i>Realizarea unor studii premergătoare temei</i>	10%
	<i>- Activitate la seminar</i>	<i>Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice</i>	10%
		<i>Implicare în dezvoltarea temei prin studiu individual</i>	10%
11.6 Standard minim de performanță:	Realizarea studiilor comparative pe baza fișelor de lectură: schițe, eboșe, crochiuri		

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

30 aprilie 2020

Data avizării în catedră

Semnătura director de departament